

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

O zi mare.

(m) - Popoarele, ca și oamenii singuratici au zile de însemnătate în viața lor; zile în care poporul cuprins de însufletire și cărmuit de fruntași destoinici și doritori de bine, a pus capăt unor stări de lucruri rele și greu de purtat și și-a croit o cale nouă, ducătoare la binele pământesc și la fericire.

O astfel de zi este în trecutul, în viața mult prigonitului nostru popor ziua de 3/15 Maiu 1848.

Lunia trecută și zilele următoare s'au împlinit 51 de ani, de când moșii și părinții noștri chemați de arhiepiscopii lor, dar mișcați mai tare de dorul libertății, s'au adunat pe *Câmpul Libertății* în număr de 40,000 bătrâni, bărbați, juni, tineri din munți și din câmpii, ca să se arete dorințele poporului român și să se sfătuiască ce este de făcut pentru îmbunătățirea soartei acestui popor bun și blând, dar prigonit de soartă și încetușat de dușmani.

Și mari și însemnate lucruri au pus la cale acești Români, însuflețiți de iubirea de neam, pentru a cărui bine s'au adunat pe *Câmpul Libertății*.

N'avam decât să luăm în seamă starea grea și împovătoare, în care se afla poporul român înainte de 1848, ca să știm bine prețul însemnătatea zilei de 3/15 Maiu. Oamenii erau împărțiți în Ardeal și Țeara-Ungurească în două părți: *nemeși unguri*, bucurându-se de toate drepturile și bunătățile, dar fără a avea să poarte sarcini și *iobagi români*, cari n'aveau drept, dar trebuiau să poarte toate sarcinile, toate greutățile

țerei și să lucre moșile domnești, ear' în schimb pentru toate aceste erau prigonți, legea lor bajocorită și ei împedecați dela învățatură, ca rămânând mereu în întunec, să poate fi ținuți în robie.

În mijlocul acestor stări triste, moșii și strămoșii noștri au priceput spiritul vremilor, spirit de libertate și neatîrnare națională, și la 3/15 Maiu, pe *Câmpul Libertății* au propovăduit și au hotărât, că *iobăgia rușinoasă să se șteargă*; că poporul român să fie recunoscut ca națiune în patria sa, liber de a-și croi soarta după voea și puterile sale și totodată s'a arătat gata a purta sarcinile țerei, împreună cu alte popoare și în măsura dreaptă, dar cerând și *drepturi cetățenești* ce i-se cuvin după numărul seu și după jertfele, ce le dă țerei și împărăției în bani și sânge. Apoi au mai declarat părinții și moșii noștri adunați din Blaj, că ei pe nime nu voesc să apese, cum li-au apesat pe ei alții, drepturile nimărui nu vreau să le răpească și cu celelalte popoare ale patriei voesc a trăi în bună și frățească înțelegere.

Scurt, ei au fost călăuziți în hotăririle lor de cele ce se cuprind în înțelesul cuvintelor: *egalitate, dreptate, frățietate*.

Prin aceste hotăriri poporul român el prin sine, prin vrednicii sei reprezentanți dela Blaj s'a ridicat la treapta, care i-se cuvine între popoarele lumii. Și acest act măreț se leagă de ziua 3/15 Maiu 1848.

Eată marea însemnătate a acestei zile în istoria mai nouă a Românilor.

Dar' mai departe tot prin hotăririle de pe *Câmpul Libertății* s'a pus temeiul nișuinelor noastre politice, căci aceste

hotăriri consfințite prin jurământ, formează baza luptelor și programului nostru politic-național, de atunci și până azi.

Din aceste se vede a doua însemnătate a acestei zile.

Ear' a treia împrejurare, care o face însemnată este *curajul unirea și bunăînțelegere*, ce s'a manifestat în această zi între toți Români.

Atunci, ca și acum, s'au încercat dușmanii noștri de veacuri, să împedec pe Români a se întruni în Blaj, în *adunare națională*. Atunci, ca și acum, dușmanii cercat-au să turbure unirea și buna înțelegere dintre noi, dar n'au isbutit, căci toate uneltirile mârșave s'au frânt, s'au spulberat în fața *curajului, tăriei și iubirei de neam* a Românilor dela 1848.

Ziua de 3/15 Maiu lucește și acum după 51 de ani ca un soare strălucitor din negura vremilor trecute și va luei întotdeauna, răspândind urmașilor razele libertății și iubirei de neam.

Ea este și va fi o zi întreit de mare în trecutul nostru. Ea ne arată în ce direcție avem să luptăm și de ce simțiminte să fim călăuziți în sfânta luptă pentru neam, ca neabătuți din calea dreaptă, să ajungem la limanul dorințelor noastre naționale.

PENTRU ȚERANI. Consiliul mai nalt silvic din România, a hotărât în ședința ținută zilele trecute sub prezidenția ministrului de domenii, N. Fleva, se lase în mod excepțional liberă pășunarea vitelor în pădurile statului pentru trei luni, până la ridicarea bucatelor de pe holdele țeranilor. Hotărârea laudabilă s'a luat la inițiativa dlui Fleva, ministru de domenii și în fața secretiei ce bănuie în România.

FOIA.

POCĂIT.

Din cartea de novele: *Tainele vieții* de Margareta Moldovan.

De două ciasuri își aștepta Fira bărbatul cu cina gata. Mămăliga se răcise de jumătate, și dacă Toma o afla rece, era vai și amar de capul ei.

Copilașii și-i culcaser și acum asculta cu frig în spate, doar va auzi vocea bărbatului.

De vre-un an și jumătate încoace — până într'asta a fost ce a fost, cu chin și vai — erau de nesuferit bețiile lui Toma, și Fira nu mai avea zi bună și ochii îi erau vecinic roșii și umflați de plâns. Pe lângă multele ocări și amenințările cu bătaia, a trebuit să yază, fără să poată ajuta, cum s'au prăpădit rînd pe rînd moșioara rămasă dela părinții lui Toma și vitișoarele din curte. Le-a înghițit patima beției și destrăbă-

larea sufletească a lui Toma. Abia aveau acum căsuța, în care locuiau și care era deja zălogită la Ițig, cărcimarul satului.

Un om bătrân, bătrân, la care ținea mult tot satul spunea, că pe capul lui Toma ar fi răsbunarea firească a unui mare păcat rămas neispăsit de strămoșul lui, care se negutătorise cu vite și care odată într'o noapte — fie și lui zis! — ar fi întâlnit în cale un călugăr cersitor pe la oameni, dar' despre care se vorbea, că strîns la brâu sub cămase, poartă o pungă de galbini; pe acest slugă al Domnului, zice, că l-ar fi sugrumat și i-ar fi luat punga. Ce va fi fost adevăr din vorbele bătrânului nu se știe, faptul era, că om decăzut sufletește și predominant de beție ca Toma, nu era în tot satul și jurul lui.

Cel dintăiu lucru, de care se apuca cum se scula dimineața, era sticla cu rachiul. Bea până o golea, atunci începea a se certa și a lărnu. Și se certa și bea și lărnuia ziua întreagă. Mân-

carea nu-i trebuia și o trântea de mulțori cu blid cu tot la pământ.

Toma avea doi băieți. Cel mai mare, Niță, era de șese ani. Apuca acum băiatul la pricepere. Când vedea pe tatăl seu beat, făcând larmă înfuriat, se sgulea mititelul fricos într'un colț și cu respirația nădușită, aștepta momentul, când acela se-l fixeze încrunțat și se-l cheme cu voce aspră la sine. Lucrul acesta se repeta aproape în fiecare zi și bietului băiat i-se întipărise deja în mintea lui fragedă ca o regulă a existenței.

Fira era blândă din fire și pacinică. Chinurile și torturile multe ce le îndurase dela Toma, au făcut-o răbdurică și tăcută ca pământul. Fața îi era deși încă tină de vîrstă — brăzdată de urmele suferințelor sufletești și trupesti. Nu cuteza să-i reproșeze nimic lui Toma, căci cel mai mic cuvânt, care ar fi avut pretenția de reproș, sau capacitate, descărca cu vehemență norul greu al ocărilor și furtuna necruțătoare a casei.

Alegere de episcop. La Arad s'a făcut alegerea de episcop român gr.-or. în locul Excel. Sale *Meşianu*, Duminică, în 14 Maiu c. După-ce P. S. Sa episcopul *Nicolau Popea* dela Caransebeş n'a voit să primească să fie ales, voturile sinodului s'au împărţit astfel: din 60 de deputaţi 6 n'au votat, 30 'şi-au dat votul pentru vicarul dela Orade *Iosif Goldiş* şi 24 pentru archimandritul *Augustin Hamsea* dela Arad.

Astfel a fost declarat de episcop al Aradului *Goldiş*.

Disolvarea secţiei naţionalităţilor. Am pomenit în un număr de mai nainte (nr. 14) că secţia sau direcţia pentru naţionalităţi din minister întemeiată de vestitul Bánffy şi Jeszenszky va fi disolvată. Aceasta s'a întâmplat acum. Ministrul *Szél* a închis-o, dar' nu atât din dreptate faţă de noi, cât mai mult pentru linişirea opoziţiei maghiare care era inverşunată împotriva ei, pentru-că prin măsurile luate din această direcţie a fost trântită la pământ opoziţia, la alegerile dietale de sub Bánffy.

Şcoale de stat. Ministrul de culte şi instrucţiune publică va ridica în anul acesta 196 şcoale de stat şi anume: în comitatul *Cojocna* şi *Solnoc-Dobâca* câte douăsprezece; în comitatele *Arad*, *Bereg*, *Hunedoara*, *Murş-Turda* şi *Ung*, câte zece; în *Sălagiu* opt, în *Bistriţa-Năsăud* cinci, ear' restul în celelalte comitate din feară.

Pecat de banii ce se bagă în ele.

Proces de presă. Procurorul maghiar din Budapesta a intentat proces de presă organului slovac *Nar. Noviny*, pentru agitaţie în contra naţiunii maghiare. Pertractarea finală e pusă pe 12 Iunie şi va ave loc în faţa curţii cu juraţi din Budapesta.

Modul de prigonire se continuă deci şi în noua eră de: *lege, drept şi dreptate!*

Stadiul de tranziţie, dela om la animalul-om al lui Toma, era groaznic. Când era chiăunit la cap şi până a nu ajunge să nu îşi poată da seamă despre sine, erau momentele cele mai torturătoare şi nemiloasa soarte chiar atunci nu îl lipsea pe sărăcuţul Niţă de desmierdările tatălui seu. Ântâiu borborosea mănios, fixa pe Fira cu priviri sëlbatice, dădea cu pumnul în masă şi răsturna în cele mai multe casuri tot ce avea la îndemână. Se aşeza apoi pe laviţă, fixa încruntat pe Niţă, îl chema la sine, îl lua pe genunchi şi legănându-l în dreapta şi stânga, îşi freca barba aspră nerasă de săptemâni, de obrăjorii fragezi ai lui. Niţă bietul tremura în tot corpul de displăcere, dar' frica îl făcea mut ca pământul. Se uita însă cu ochii rugători şi priviri înduioşetoare la mamă-sa.

Acea sta lângă vatră cu copila cea mică strînsă la sîn şi privia cu frică când la Niţă, când la Toma.

Sărbarea zilei de 3/15 Maiu.

În Sălişte.

— 16 Maiu c.

Ca întotdeauna așa și în anul acesta memorabila zi de 3/15 Maiu s'a sărbătorit aici, conform împrejurărilor în cari ne aflăm, cu destulă solemnitate și demnitate.

Pentru Sălișteni această zi este, ceea-ce pentru tot Românul ar trebui să fie, adevărată sărbătoare națională. Mic și mare, bărbați și femei, toți sunt îmbrăcați sărbătorește în această zi și de pe fețele tuturor poți ceti dorul de a sărbătorii ziua triumfală.

Chiar și »păzitorii ideii de stat« de aici în această zi se îmbracă sărbătorește și sunt chiar primii cari cutreeră în mod »demonstrativ« stradele comunei și de pe fețele lor poate ori-și-cine ceti pisma și răutatea... oficioasă, precum și dorul de a turbura sărbătoria națională. Împlinitu-s'a însă numai al nostru dor.

După amezai o societate numeroasă și aleasă a eșit la »rondoul« de pe »Dealul Foltei«, unde cu cântări și jocuri a petrecut până seara. Însufletirea și veselia erau la culme. Nici nu se putea să fie altcum. Nici o grijă de vre-un rău nu avea nimenea, căci eram bine păziți de toate părțile, ceea-ce ne dovedeau »penele de cocoș« ce se zăreau prin tufișul din jur.

O horă frumoasă și un puternic »Deșteaptă-te Române« cântat și simțit a încoronat petrecerea de aici.

În rînduri de câte patru cu muzica în frunte cântând ne-am reîntors în piață, unde s'a încins din nou marea horă românească, după care am intrat în grădina hotelului, unde am mai petrecut în voe bună și în dragoste frățească vre-o câteva ore.

Cu toată buna dispoziție și însufletire a tuturor ordine exemplară și deamnă a domnit în tot decursul modestei noastre sărbări. **Argir.**

În Viena.

Tinerimea română dela școale înalte din Viena au sărbătorit frumos ziua de 3/15 Maiu. Din acest prilej s'a trimis la adresa venerabilului nostru președinte,

Cu atâta se sfârșia peste zi. Seara de cum începeau a se slobozi umbrele, — până atunci a durmit câte un somn bun, — nu-l mai vedea nimenea pe Toma pe ulița satului ori pe acasă, ci la cărcîma lui Ifig. Când pleca de acasă, spunea să 'i-se gate cina la vreme, că de nu apoi vai și primejdie.

Așa era și acum. Îl aștepta de două cîasuri cu cina gata. Mămăliga se răcise de jumătate, și apoi dacă o găsia rece era vai de ea. De câteva-ori a eșit Fira în ușa pridvorului se vază doar' vine, și tot de atâtea-ori căuta mămăliga, că nu cumva s'a răcit de tot?

Într'un târziu se auzi un cântec răgușit, urmat de un lălăit fără rost. Acesta era semnul, că nu era numai beat, ci eșit din toate simțirile. Fira cum îl aude, încâlzește un petec de pânză și îl pune pe mămăligă să se mai încâlzească; împinge cratița cu varză mai pe foc și cu inima tremurândă începe a mișca prin casă.

Dr. Rațiu o telegramă de salutare din partea tinerimei și a coloniei române. Salutându-l pe iubitul nostru șef bravii Români din Viena îi urează dela Dumnezeu mulți ani mai fericiți, decât trecutul și prezentul.

Frații din Viena au exprimat potrivit sentimentele tuturor Românilor de bine.

În Brașov.

3/15 Maiu în Brașov s'a sărbătorit cu mare însufletire. În preseara zilei o numeroasă societate din sînul Românilor brașoveni și-a dat întâlnire la casa de tir de sub Tîmpa. Un cor mixt improvizat a desfătat publicul cu un șir de cântece românești și cu câteva declamațiuni bine reușite.

În Oradea-mare.

— 16 Maiu c.

Pentru sărbătoria memoriei glorioasei zile de 3/15 Maiu, a avut o întrunire frumoasă și tinerimea din Orade. O fracțiune din cei neînfrânți în simțăminte curate și adevărată iubire de neam, luat-și-a îndrăzneală, ca sub scutul preventor al poliției, omajii de iubire și aderență să aducă celor-ce în *Câmpul Libertății* jurământ au pus idealului — de atunci de atâtea-ori batjocorit!

Ironia întrupată a *libertății* e această întrunire și ironia secolului e această *libertate*, a cărei aer nădușitor ne apasă. Resoluțiune și solidaritate au fost devisele accentuate pentru viitor. Ear' reprivind asupra trecutului, un frate s'a exprimat astfel:

În ziua de azi, care zi de sărbătoare a rezoluțiunii și solidarității este — toți solidari ne declarăm — aderând principiilor sublime, reprezentate prin eroii trecutului, prin luptătorii prezentului și primite de speranța viitorului!...

I-I.

DIN LUME.

Conferența de pace.

Cea mai însemnată întâmplare din străinătate este întrunirea conferenței de pace, la *Haaga*, despre care am scris în mai multe rînduri. Ea s'a deschis Joi, în 18 I. c.

Toma intră pe portiță și o lasă deschisă în laturi; clătîndu-se pe picioare, bombănind și chiuind dă năvală în pridvor, deschide ușa până în țîțni și o lasă și aceea în laturi deschisă. Își apasă apoi căciula mai pe cap și lovindu-se de pereți intră tot ocărînd în casă. Cum îl auzi Fira prin pridvor se oprî lângă vatră și cu mâna la gură aștepta descărcarea viforului asupra capului seu.

Toma se aşează zognind pe lavița de lângă masă și uitându-se stupid înaintea nasului, dă cu pumnul în masă. Acesta era semnul să-i aducă cina.

Varza era cam ferbinte. Atâta vină 'i-a trebuit.

— Vrei să mă opărești, — strigă în gură mare cătră Fira... vrei să-mi pui capul, să rămâi singură!... tu gîndești că eu sînt beat, că... că nu știu ce vorbesc... ha! jupâneasă! gîndești că nu știu ce fac... După aceste o clăie de ocări proaste se descărcau pe capul bietei

Conferența se ține în castelul *Honits Bach* din Haaga. Trimișii se intrunesc în sala Orania, ear' în localitățile dimprejurul ei vor ține ședințe comisiile.

Se vor întruni în total 109 trimiși. În primele ședințe se vor alege comisiile, cărora se va împărți tot materialul, ce formează obiectul conferenței. Comisiile vor avea 26 de membri, fiindcă numărul statelor reprezentate la conferență e de 26 și se crede, că toate statele vor avea câte un reprezentant în fiecare comisie.

Creștinismul în China.

Ziarul *Univers* din Paris are știrea importantă, că împăratul Chinei a dat un ordin, prin care declară de recunoscută religiuinea catolică în întreaga împărăția chineză. Misionarii au primit ranguri de oficiali și a fost totodată recunoscut și protectoratul francez asupra catolicilor, dimpreună cu toate privilegiile.

Din toată lumea.

Din *Cetinie* se anunță, că valiul din Cosovo a plecat la *Ipek*, însoțit de trupe pedestre și de artilerie, spre a pedepsi pe Albanzii mohamedani pentru cruzimile făcute contra creștinilor din jurul *Ipekului*.

Ziarul rusesc *Rusia* are știre din Constantinopol, că șeful *Ligei macedonene* a comis un atentat la vicăta principelui Bulgariei, *Ferdinand*. Atentatul s'a încercat cu ocaziunea unei audiențe, dar' n'a isbutit.

Agencia telegrafică bulgară desminte această știre, declarându-o de o scornitură.

SCRISORI.

Fruntașii se fie la locul lor.

Ticușul-român, 12 Mai c. 1914

Stimată Redacțiune!

Poporul nostru românesc peste tot este cel mai blând, cel mai ascultător și iubitor de înaintare. Greșesc toți aceia cari cred dimpotrivă. Căci unde nu e bună înțelegere și înaintare, acolo nu poporul e de vină, ci însuși conducătorii (frunțașii) sei. Ei nu-și împlinesc îndeajuns chemarea lor, neapropiindu-se de el nu numai prin vorbe, ci și prin fapte.

Cum stam noi fiii parohiei gr-or. din comuna *Ticușul-român* (comitatul *Târnava-mare*) chiar până și în anii trecuți?

Eram cei mai înrâiți, protivnici la toate ce azi vedem că ne sunt folosi-

femei, care sta tăcută și o înecau suspinele.

— Ce, nu grăești nimic, cocoană?... Ce se-mi mai zici mie, când satului te jeluiești că sunt bețiv?... "Ți-oiu arêta eu ție cine-i Toma Duțului... incalte se pomenești că 'mi-ai fost muiere!... Hm, ai vrea tu să mă îngropi... știu eu, am auzit eu, nu-'s eu prost să nu bag seamă... Dar' se știi, că din mâna mea trebuie să piei, eu 'ți-oiu fi popa... Zi ceva jupâneasă, nu sta smerită ca o sfântoaică, ori poate aștepți să-ți desclești eu gura!...

— Ce se zic Tomo?

— Ce se zici? Nu știi... lasă, lasă pe mine că știu eu... te scot din casă cocoană, nu 'mi-i fi tu mult stăpână aci... Să pomenești pe Toma Duțului, cerșitoare ce ești. Ai venit în casă și în bunul meu cu cătrînța de pe tine și ai vrea să fii stăpână aci!... Fac ce vreau, auzi!... Nu-'mi poruncește nime!... Casa îi a mea, am eu cap să nu te las să te bălăcărești în bunul meu!...

toare. N'aveam biserică — ziceam — »facă-și popa, că el îi ia folosul«... N'aveam școală, învățător — ziceam — »ce lipsă?... cum tata și moșu au putut fi fără astea... de ce se ne îngreunăm noi?...

Dar' eată, că harnicul nostru conducător, părintele *Ioan Dumitrescu* a făcut din noi ceea-ce nimeni n'ar fi crezut.

Fiind dînsul om răbdător, multe vorbe rele a trecut cu vederea dela noi — nu s'a descurajat, ci a mers singur înainte! Dela consistorul nostru arhidieceșan primi ajutor 300 fl. Apucatu-s'a cu ei, luat-a bani împrumut și a făcut cum a putut... Ei! dar' banii împrumutați trebuia reînapoiati... Să ia acum părintele nostru cu drepturi dela consistor și trece la frații de dincolo, după milă... Și eată-l în curând cu o sumă frumoasă de bani și se scapă de creditori! Mai făcù și stâni de arcam pe hotar tot pentru biserică, că noi cu bani nu ne obligam a ajuta, dar' cu lucru și mâncare la zidari, da.

Destul că azi ne e fală cu biserică ce o avem față de cei din jur. Turnul e acoperit cu blechiu (pleu, tinichea), din depărtare se vede strălucind ca un deget mare ce arată spre cer, rugând de iertare pe bunul D-zeu, că poporul s'a îndreptat.

Tot părintele nostru cel bun mântu în vre o 3 rînduri școala dela perirea de a fi încuiată. Și azi e îmbiat a o lăsa cu 100 fl. ca catechet. Dar' devisa harnicului luptător e, precum însuși zice: »Să ne luptăm voinicește până și căzând în genunchi, căci decât a ne lăsa de voe mai bine să se poată zice: biruiți, luptacii mor«.

Dînsul a adus și școala în rînd, având de învățător pe *G. Maican*, care mult face pentru deșteptarea nu numai a tinerilor în școală, dar' și a bătrânilor prin formarea *bibliotecii populare*, ale cărei foloase zi de zi es la lumină.

Și nu-'i e destul bunului nostru părinte *Ioan Dumitrescu* că atâtea greutăți ce a îndurat, l-au încăruntit, purtând singur toate sarcinile, ci se îngrijește și de viitorul nostru...

În anul acesta puse temeiu unei fundații în memoria *Metropolitului Andrei* baron de Șaguna, *fundațiunea Șa-*

guna, din daruri benevole și din al seu propriu dăruiește în anul acesta fundației venitul întreg intrat cu ocazia miruitului la praznice.

Ear' primind în banii aduși din România și dela I. P. S. Sa *Metropolitul-Primat Ghenadie* 100 lei, cumpără cu ei un fênaț pentru biserică și înființă și în memoria acestui mare bărbat »fundațiunea *Metropolitului Ghenadie*«, la care în tot anul se adaogă venitul numitului fênaț.

Având o grădină a sa proprie lângă micul nostru cimiter, o dăruiește de vecie bisericeii ca cimiter.

Și mai în urmă puse temeiu unui »*Grănar bisericesc*«.

Vezând acum oamenii nu numai din vorbe, ci în faptă bunurile ce le făcù și le face spre binele tuturor, azi cu drag îmbrățișează sfaturile sale părintești — cu inimă curată jertfesc pentru înaintare. Și precum înainte ne depărtam, așa azi îl iubim și ne adunăm în jurul dînsului.

Dee D-zeu și altora, cari vor fi precum noi am fost, un asemenea conducător vrednic de chemarea sa.

Mai mulți poporeni.

Ajută-te însuși pe tine, că și Dumnezeu te va ajuta!!

(Urmare și fine).

Numai acela pătește astfel cum am arêtat în nrul trecut, care nu știe ceti dar' își știe scrie numele. Vor cugeta mulți, că cum se poate ca cineva să nu știe ceti și să știe scrie! Acestia sînt de aceia, cari n'au învățat a scrie, ca copii, ci fiind mari, spre bătrânețe, dar' nu știu altceva să-și scrie, decât numele.

Firește, aceia-ce au învățat a-și scrie numele după-ce au ajuns în vîrstă o pătesc, căci neștiind alta scrie nu-și pot conduce socoată despre intratele (venitele) și eșitele (spesele, cheltuelile) lor — și astfel neștiind ei ce au făcut cu banii, se încurcă în așa măsură, încât ușor își perd cumpêtul.

Școala și biserică ne învață cum să ne ferim de aceste rele. Eată că dacă într'o comună știu ceti bine barem de nu 50, dar' 40, 30, 20, 10 ori cel puțin

— Lasă Tomo dragul meu și te culcă!

— Să mă culc?... Da ce, gîndești că eu am lipsă de somn!... Să-ți arêt eu ție că sînt om odată — șerpoaică veninoasă și cerșitoare!... Să-mi piei dinaintea ochilor! — Cu aceste se repezește cătră Fira cu pumnii încheștați, cu ochii roșiți și încrunțați. Când trece pe lângă masă se împedecă și cade cu toată greutatea la pămînt. De jos își mai ridică pumnii încheștați spre Fira, borborește, dă cu pumnii și cu picioarele în fața casei. Peste puțin se liniștește și suflă greu, apoi ear' se desmetește și ocărește, mai dă cu pumnii, până într'un târziu adoarme și începe a horcăi greoiu.

Fira se uită dusă la el. În mintea ei se ivesc toate suferințele și torturile îndurate și lacrimile îi curg păreu pe față în jos.

Multe nopți de-arîndul a udat Fira perina de sub cap cu lacrimi ferbinți

și multă durere tainuită a înecat ea în inima ei. Nimeni nu-'i știa pe deplin durerea, și nimeni în sat nu o întreba de o doare sau nu o doare ceva. Ea era străină, și apoi toți o știau că a fost o orfană săracă de tot și bărbatul ei bogat. Unde încăpea jeluirea, și cui, căci jumătate satul era neam cu Toma și pe ea o priviau ca pe o cerșitoare venită în bogăție. Știindu-se atât de părăsită și străină, trăia cu toată durerea din inimă numai pentru copiii ei.

Ea vedea zi de zi ruina casei lor și ar fi răbdat bucuros pumnii, ocările și ghiolturile, numai să știe, că rămâne pe seama copiilor barem casa, să aibă unde se trage la o primejdie, să nu rămână pe ulițele oamenilor. Lui Toma nu avea cui îi spune, și nici nu cuteza, căci își ridica din nou pumnii asupra ei și de îndârjit și mînios bea și mai mult.

(Va urma).

5 oameni (că doară nu trăim chiar în Sodoma, ca să fie și așa comună românească în care nici 5 oameni să nu știe ceti), aceia prenumere-și acea foaie românească, care tractează mai mult ramurile economiei, o cetească cu luare aminte, căci prin foi se înțeleg azi toate popoarele, foile scriu toate lucrurile din lume, ele aduc știrile, că în comună cum merg trebile? bine ori rău? Școala pune fundamentul fericirii prin cetit, foile și alte opuri clădesc fericirea pe acel fundament.

În *Foaia Poporului* s'au înșirat o grămadă de isvoare de venit, cari isvoare au eșit la iveală numai prin școală, căci școala ne învață a ceti și scrie. Dacă în cutare-va comună s'a făcut resp. s'a aflat un isvor de venit și acela s'a arătat de bun, cei-ce l-au cunoscut au și scris în foi despre el, ear' cei-ce au știut să cetească despre el, l-au imitat și și-au format și ei un astfel de isvor, — *eată la ce putem ajunge prin scris și cetit*. Deci mai zicem odată, că se ne ajutam școalele și bisericile, căci spre binele nostru o facem.

Și acum voiu să arăt cum și-au ajutat școala și biserica locuitorii din comuna *Arieșul-de-pădure*.

În *Arieșul-de-pădure* țin strâns la olaltă locuitorii. *Arieșenii* și-au edificat biserică frumușică din peatră prin repartiție. Și tot asemenea și-au ridicat școala corăspunzătoare, aducând jertfe însemnate.

Greu le-au fost până-ce și-au putut zidi aceste două *foculare singure dătoare de fericire*. Dar' tot omul se învață mai iute din pățania sa, așa și ei, dacă au văzut cât de greu le-au fost odinioară, vrând ca pruncilor și nepoților lor să nu le fie așa de greu, când au căpătat despăgubirea dreptului de cărcimărit, o sumă de 700 fl. v. a., au dăruit această sumă sfintei lor biserici. Având biserica fond, dînsa încă îi ajută, căci îi împrumută bucuros, câte cu 5, 10, 20—50 fl., așa că ajutându-și biserica s'au ajutat pe ei înșiși. Și ar fi foarte bine când în toate comunele s'ar pune basă cât de mică la un fond bisericesc ori școlastic, căci apoi, cu timpul, nu ar fi atâtea necazuri pe grumazii bietului popor. Biserica din *Arieșul-de-pădure* azi stă foarte

RIS.

Nănașul și finul.

Un Țigan făcî ce făcî și-și prinse nănaș de român. Acum ține-te nașule; de câte-ori îi lipsește ceva finului, raita la nașu, căci acolo găsea tot ce-i trebuia.

Odată Țiganul fiind lipsit de pâne, se duce la nașu, face ce face și pune mâna pe o pâne și se cară cu ea. Nașul, după-ce vîzî că-i lipsește pânea, se ia după fin și ajungîndu-l îl află cu pânea subsuoară și-l întreabă:

Nașul: Finule, oare e bine

Să iei pânea dela mine?

Finul: O nașule, spunu-ți drept,

Vezi că pun mâna la piept,

Așa eram de flămînd

De nici nu-mi trecea prin gînd,

Ce fac și pe unde sînt.

Com. de **Tosa Voicău**, econom.

bine, ea are capital de 1175 fl. din interesele acestuia și din venitul a niște pămînturi, a meriștei și imașului (pășune) comunal are un venit anual de 250 fl. v. a., din cari își acopere spesele ce le are, cari de altmîntrelea ar fi siliți a le acoperi din repartițiune pe credincioși.

Școala avea în anul 1896 un fond de 72 fl. v. a. Fondul a fost întemeiat sub învățătorul *Ioan Belbe*, acum învățător în *Finteușel* (*Kisfentös*) și sub dl preot *Simeon Pinte*, acum în *Giumelciș* (*Selagiu*). Azi fondul școlăi este de 112 fl. Meritul creșterii lui este al poporenilor, căci unul ca și altul se interesează de binele comun. Și toți primesc cu bucurie bunele sfaturi ce li-le dau preotul nostru *Ioan Simon*, primarul comunal *Teodor Sălăgian*, episcopul prim *Gregoriu Coteș* a lui *Gavrilă*, toți oameni vrednici și de omenie.

În adunările *Arieșenilor* la cari iau parte cu toții, tineri cu bătrîni, cu bogați, cu săraci, domnește cea mai bună rînduială, așa că și mie, care sînt însărcinat cu luarea la protocol a desbaterilor și hotărîrilor, îmi este mai mare dragul a participa între dînșii.

Așa ar trebui să meargă pretutindenea trebile în conștelegere. Și fericită e acea comună, în care toți locuitorii trăesc în iubire frățească unul cu altul fără deosebire de avut ori sărac, că și cel sărac e făptura lui Dumnezeu ca și cel avut.

În vară anului 1896 s'a pus basă la un fond școlastic — prin o petrecere poporală de vară, deși prețul intrării de persoană a fost bagatel (căci a fost numai 15 cr.), totuși au încurs venit curat vre-o 11 fl. De atunci în fiecare vară, la *Ilie proroc*, se aranjează câte o astfel de petrecere.

La început au vorbit mulți în batjocură și au aruncat vorbe insultătoare la adresa mea și la a adevăratului preot *Ioan Simon*, dar' noi am tăcut și făcut și astfel școala din venitele petrecerilor și din o donațiune a mea de 20 fl. are un fond de vre-o 40 fl. v. a. Sperăm însă că acest fond va crește în fiecare an barem câte cu 10 fl. și dacă vor vedea poporeni că cum se manipulează acest fond, îl vor spriginî înmulțindu-l prin bucate, bani ori altceva, după putință.

Și așa cu ajutorul bunului Dumnezeu și a poporului credincios se pot ajuta școalele și bisericile și ajutându-se aceste, se va ajuta poporul pe sine însuși.

Stefan Pop,

înv. în Posta, Săpăia și
Arieșul-de-pădure.

SINAI A.

— Vezi ilustrația. —

Cine dintre Români n'a auzit de *Sinaia*, reședința de vară a Regelui României? Și cine n'a dorit să vadă cel puțin în chip acest loc încântător din *Carpații României*? Noi am dat în *Foaia Poporului* anii trecuți chipul pomposului castel regal din *Sinaia*, zidit de Regele *Carol I.*, ear' azi dăm chipul vechei mănăstiri.

Sinaia acum e un orașel, pe valea *Prahovei*, care s'a dezvoltat frumos în

timpul mai nou, ear' alătura de el s'a făcut un întreg oraș de vile (locuințe de vară) de-ale boierilor din *România*. Pe aici trece calea ferată, care duce dela *Brașov* la *București*. Căi bune se aștern în toate părțile și o mișcare vie de lume elegantă se observă în toate părțile, mai cu seamă în timpul verei, când Regele și Regina cu curtenii lor își iau locuința aici.

Odinioară însă, înainte cu câteva veacuri, pe aici era loc sălbatic și pustiu. Numai fiarele codrului, ciobanii și cete de hoți cutrierau aceste locuri. Hrisoavele vechi spun, că pentru întâia-oară niște călugări greci s'au așezat pe aici prin veacul al XIV., făcîndu-și câteva colibi. Ei și-au zidit o biserică, unde se află mănăstirea de azi și au închinat-o Sfântului *Nicolae*.

Mănăstirea de azi, care o înfățișem în chip, a fost zidită în veacul XVII. de cătră *Mihai Cantacuzino*, un boier fruntaș de pe acele vremuri.

Se știe că *Mihai Cantacuzino*, fratele lui *Șerban Voivodul României* dela 1678—1688 fu câțiva ani spătar, adevărat ministru de războiu al fratelui său și avu certuri mari cu *Duca Vodă*, de fu silit să fugă prin valea *Prahovei* la *Brașov*.

În fuga aceasta făcî cunoștință cu colonia mănăstirească de pe *Prahova*. Ca și tatăl său, când se aflase tot într'o asemenea primejdie, făgădui sfintei *Fecioare*, că de-l va scăpa de vrășmași, îi va închina și el o mănăstire.

Mai e de însemnat, că pe când domnea frate-sau, s'a dus să se închine la *Ierusalim* și a vizitat cu prilejul acesta mănăstirea muntelui *Sinaia*, care se ridică în singurătate ca o rugăciune în pustiu. Dela această călătorie păstră o amintire neștearsă și privirea acestei mănăstiri așa îi rămase în minte, încât se gândi să clădească una tot așa în *Carpați* și să-i dea tot numele muntelui biblic, hotărîre pe care o și împlini peste câțiva ani.

Eată cum luă naștere în valea *Prahovei*, care pe atunci era aproape nelocuită, dar' slujea de trecere între *Ardeal* și *România*, mănăstirea modestă pe care o putem vedea și azi. Fu clădită la 1692 și sfîrșită la 1698 și înlocui prea săraca și neînsemnata biserică dintăiu.

Mănăstirea *Sinaia*, perdată într'un colț de munte pustiu, unde abia întâlneai câteva colibe de ciobani, a trăit în vreme de două veacuri încunjurată numai de natură: în fundul văiei sgomotul vecinic al apelor *Prahovei*, de laturi cursul repede al *Peșelui*; în față valurile nebune ale *Reei*; înapoi pădurea primitivă și munții înalți.

Astfel a găsit-o Regele *Carol*, atunci prinț, când a făcut pe aici o călătorie. Locul i-a plăcut atât de mult, încât s'a hotărît să-și zidească aici o locuință de vară. În urmarea acesteia valea *Prahovei* s'a împoporat, s'au zidit nouă și strălucitoare locuințe, printre cari mănăstirea cu zidul și chiliile împrejmuitoare, a rămas ca un vechiu document din zile bătrânești, privind la neastîmpărata *Prahova*, cum își rostogolește de vale de veacuri valurile sale argintii.

PARTEA ECONOMICĂ.

Cucuruzul verde ca nutreț.

Pe zi ce trece ne încredințăm tot mai mult, că cu modul de economie, ce se poartă la noi, nu mai merge. Îndeosebi în ce privește economia vitelor și, ca un ce nedespărțit de aceasta, producerea (prăsirea) de nutreț mult și bun, este neapărat de lipsă să se facă schimbări grabnice și însemnate. Știm cu toții cât de slabe sînt pășunile unor comune și cum animalele flămînzesc în timpul verei; știm că din fînațele naturale nu

prețioasă. El se poate prăsi în măsură cât de mare, în ori-ce loc și pentru a-l ave ori-cînd la timp de trebuință. De pe un loc sîmănat cu cucuruz se ia de 4 până în 6-ori atîta nutreț verde sau uscat, decît dac̃a acel loc ar fi folosit ca fînaț natural sau pășune. De mare însemnătate este și împrejurarea, că cucuruzul de nutreț se poate prăsi în ori-ce fel de loc, numai acela să fie bine îngrășat; se poate prăsi chiar și la munte — pretutindenea cu puține mijloace.

Cucuruzul verde se poate întrebuința atît peste vară, cînd alte ierburi au trecut și pășunile sînt ca arse, cît și iarna ca nutreț uscat și murat

bune sînt soiurile americane, cari dau nutreț mai mult.

După sîmănat locul se grapă și apoi se tăvăluște, pentru-ca brușii să nu ne împedece cu prilejul cositului, care se face cu deosebire cînd cucuruzului 'i-a dat spicul; pentru-că atunci se câștigă mai mult nutreț. Se cosește și cînd el a ajuns la înălțime de o jumătate metru; nu trebuie însă lăsat să devină lemnos. Cositul se face în toată ziua sau și la două zile, dîndu-se animalelor sau întreg, sau tăiat mărunt și amestecat cu alte nutrețuri. Dac̃a cucuruzul se dă netăiat, de regulă vitele trebuie să capete după el fîn sau paie tăiate mărunt

Mănăstirea din Sinaia.

se poate aduna nutreț deajuns și bun, din care pricină animalele sînt rîu ținute și peste iarnă.

De altă parte este știut, că vitele și celelalte animale de casă, fiind bine nutrite și grijite vara și iarna, cresc repede, ajung în grabă la preț, vacile dau lapte mult și bun, ear' cu chipul acestor animale economilor dau înainte și bunăstarea ia locul sărăciei și lipsei.

Aceste cauze sînt, credem, destul de grele și trag mult în cumpenă, ca plugarii să-și vadă nefecetate de nutreț aveau bun și mult pentru animale.

Spre acest sfîrșit cucuruzul sîmănat pentru nutreț este o plantă foarte

(înăcrit). Se poate întrebuința în timpul lucrului, cum și pentru vitele cari peste vară se țin în grajd.

După cucuruzul verde isbutesc bine grăul și sîcarea de toamnă, rapița ș. a. El îmbunătățește pămîntul mai tot așa de bine, ca și cînd ar fi rîmas ogor.

Sîmănatul cucuruzului verde se începe din 15 Aprilie și se urmează treptat tot la cîte 2 săptămîni pînă cîtră mijlocul lui Iulie, potrivit ca în ori-ce timp să avem la îndemînă nutreț verde din belșug. Prin urmare el nu se seamănă tot deodată și se dă mai des ca cel menit pentru a se coace. El nu trebuie nici săpat. Pentru nutreț verde mai

Mai bine e a-l tăia și amesteca cu trifoiu sau luțernă verde. Neavînd de aceste li-se dă animalelor puțină fînă, țărîțe sau alte nutrețuri întăritoare. De pe un hectar se capetă 50—130 măji metrice cucuruz uscat de nutreț. Uscarea lui se face cu anevoe. De aceea pentru iarnă se păstrează murîndu-se. În starea aceasta are gust acru ca curechiul sau alte legume puse la murat. Dar' cucuruzul se poate păstra și fără a se înăcri. În amîndouă întîmplările însă cucuruzul se grămădește și îndeasă cît mai bine, ca aerul să nu poată intra de loc în grămadă și care este încă să se scoată. Unde aerul ajunge, cucuruzul se strică,

și nu se mai poate întrebuința decât ca gunoiu. Pentru îndesarea cucuruzului verde se folosește o pătură groasă de pământ în grosime de 50—80 cm. sau și mai, bine punându-se peste el 7—8 rînduri de cărămizi, petri mari sau lemne. Sînt și prese (instrumente de apăsare, anume. Dacă cucuruzul se taie mărunt, se îndeasă mai cu înlesnire.

Dacă voim să avem cucuruz verde murat, el se pune în grămadă și se calcă bine dintr'odată astfel, ca căldura lui să rămână statornică între 30—45 grade Celsius. Dacă voim ca el să rămână în stare dulce, se pune earăși grămadă, dar' se îndeasă numai pe rînd, ca fiecare strat a lui să aibă timpul de lipsă pentru a se așeza și astfel căldura din grămadă se rămână între 60—70 grade C.

Căldura grămezei de regulă se urcă treptat și apoi se coboară treptat, până se răcește. Aceasta se întîmplă în timp de 6—8 săptămîni, când nutrețul se poate da vitelor, dar' se poate și păstra cu anii.

Metodele aceste de păstrare a cucuruzului de nutreț cer o oare-care îndemănare; pentru-că neștiind cum să-l tractăm, ușor se poate alege nimica din el.

Nutrețul murat sau dulce se poate păstra 2—3 ani și este plăcut și nutritor pentru toate vitele. Vacilor cu lapte și vitelor de jug li-se poate da trei din patru părți a nutrețului zilnic, 10—20 chlgr. Oilor se dă câte 1—1½ chlgr. pe zi. Porcii încă îl mîncă bucuros, nu însă și caii. Laptele și untul dela vacile nutrite cu cucuruz murat sau îndulcit este gustos și gras.

Cerință de căpetenie este însă, ca vitelor ținute cu astfel de nutreț să li-se dea și nutreț uscat.

La tot cazul cucuruzul ca nutreț verde pe seama vitelor, atât pentru vară, cât și pentru iarnă, este de mare însemnătate în economie și plugarii trebuie să-i dea toată atențiunea (luarea aminte).

Îndeosebi în anul acesta când, din pricina secetei de primăvară, nutreț nu va fi îndeajuns, să nu se peardă din vedere povețele date în acest articol.

Înririrea temperaturii (căldurii și frigului) asupra albinelor.

Ca albinele să ese după mîncare, au lipsă de cel puțin 12 grade Réaumur; mai bine se simțesc însă la 17—20 grade. Albinele pot suporta și o căldură de 45 grade; dar' atunci ele stau în nelucrare. Căldura prea mare din coșniță o micșorează prin baterea cu aripile. La 6½ și chiar și la 5 grade căldură își fac sborul de curățire. Când au lipsă mare de apă în coșniță, singuratic albine sboară afară și la 0 grad, deși între astfel de împrejurări nu se mai pot reîntoarce. La 6 grade toate albinele cară vesele apă în coșniță. După anutimp și mulțimea albinelor în spațiul de clocit domnește o căldură de 20—29 grade. Dacă nu e clocitură de loc în faguri și albinele sînt adunate ghem, în mijlocul grămezei este de regulă o temperatură de 10—12 grade peste zero, la margini cam 8 grade. În astfel de împrejurări pe marginile lăuntrice și în colțurile coșnițelor rău făcute și rău îngrijite se formează ghiață; ear' albi-

nele de pe delaturi trebuie să amortească și să piară. Pe timp îndelungat nu poate domni în coșniță o temperatură mai mică de 5 grade, pentru-că întreg stupul amurtește și nu-și mai poate veni în ori, dacă în timp de 48 ore nu va fi adus la viață prin o temperatură ridicată.

Tympanita, Meteorisatia, Indigestia gazoasă la boi și oaie.

Însplinată. Boala de trifoiu. A mîncat păianjen.

Boala asta se întîmplă cam des, mai cu seamă primăvara, când iarba e deja bună de pășunat și trifoiarele crescute. Vitele fiind eșite cu greu din iarnă, odată ce dau de iarbă sau de trifoiu, se lăcomesc, mîncă mult și dacă aceste ierburi au fost plouate, acoperite de rouă etc., slăbesc stomachul (magazia de earbă) boilor sau oilor, așa că aceste ierburi stau în stomach și îl umflă. Ierburile fermentând dau naștere la gaze care întind părții stomachului.

Toate ierburile când sînt verzi pot da naștere la boala aceasta, dar' de regulă boala vine din trifoiu, luțernă, hrișcă, troscot, grâu, ovės verde, mazere verde, cartofi cruzi, varză, sfeclă etc. Afară de astea boala se vede mai mult la câmp, adică la pășune, decât la coșar; la pășune mai cu seamă, boala se poate ivi deodată la foarte multe vite, dintre cari multe mor, dacă nu se caută în grabă.

Semnele boalei. Vita bolnavă nu mai mîncă, nu mai rumegă, suflă mai greu, se umflă la burtă și mai ales în deșertul stîng, care stă mai ridicat, întins, tare și sună ca o dobă; nu mai ese afară nici cu balega nici cu udul; răsufarea e și mai grea; nările dilatate (umflate, mărite, lărgite); spinarea cocoșată, mersul greu, privirea rătăcită; gura deschisă și din ea cură bale, limba atîrnă afară, mucoasele (pielțele din lăuntru pleoapelor și nărilor) sînt albastrii; punînd mîna în dreptul inimei, se simt bătăile pocnitoare, apoi vita începe a asuda, a geme, abia mai răsufă și în urmă cade și moare.

De multe-ori vacile borțoase sterpesc; oile după-ce au bolit câțva timp, în urmă cad jos și mor; ear' pe gură și pe nas adese-ori li-se scurg materii apoase sau mai groase; asemenea anusul (mațul) ese mult afară.

Cum să ne păzim de boala aceasta și cum să o vindecăm?

Ca de ori-și-ce boală, e mai bine să ferim vitele de a se îmbolnăvi, decât fiind bolnave să le vindecăm cu doctorii. Vitele să nu fie duse se pască pe pășuni ude, acoperite cu rouă mai cu seamă primăvara și toamna și în tot cazul, mai nainte de a le duce să le dăm ceva fîn uscat acasă; dacă nu le dăm nimic acasă atunci să nu le ducem la pășune prea de dimineață, ci după-ce a răsărit soarele, căci atunci roua, bruma, bura de ploaie s'au ridicat de soare și deci nu mai e primejdie.

Vitele bolnave, să se plimbe la pas și să se frece cu șomoiege de paie; în urmă să se apese de mai multe-ori cu palma în deșertul stîng; dacă făcîndu-se astfel,

se observă că vita nu merge mai bine atunci să se facă o frînghie (funie) de fîn cu noduri, să se pună în gura vitei, ear' căpătăiele să le lege după coarne; cu modul acesta, vita stă mereu cu gura deschisă și începe a rigăi; atunci merge spre bine; în loc de funie să se rupă o cracă de salcie și să se întrebuințeze, tot așa, adică capetele să se împreune tot după coarne. Dacă nu putem ave o așa funie sau cracă, atunci nu e rău să tragem vita de limbă de mai multe-ori și din când în când să o gâdilim cu un bêt în cerul gurei la înghițitoare, când earăși vita începe a rigăi și se răcorește. Dacă avem o gârlă (riu) sau iaz în apropiere, băgăm vitele în apă și le ținem acolo până-ce se desumflă. Când chiar și cu mijloacele astea, vita nu merge spre bine, atunci o spargem în deșertul stîng cu o sulă cam groasă (dacă e vre-un oraș apropiat și se pot găsi instrumente veterinare, să se cumpere instrumentul numit: *Trocar*); se scoate sula și locul ei se viră o țeve de trestie sau tinichea și dacă încep a eși gazele din burtă se aude un sgomot; țevea se ține acolo cam o jumătate de cias și în urmă se scoate; ear' dacă după un cias sau două, vita nu începe a se răcori, se bagă țevea din nou acolo; când țevea se astupă, atunci se viră un bêt subțire și se destupă. Când burta s'a desumflat de tot, atunci țevea se scoate, ear' locul înțepăturii se spală cu acid fenic.

Cu trocarul ne slujim mai ușor și mai bine. Vita se ține de câteva persoane, ear' cine vrea să o spargă cu trocarul, se așează în stînga vitei, ține trocarul în mîna stîngă și cu virful în mijlocul deșertului stîng, apoi cu palma mînei drepte lovește cu putere în mînerul trocarului — atunci trocarul, sparge pielea și intră aproape tot; se trage de mîner, așa că ese afară, ear' țevea rămîne acolo.

Pe lângă toate mijloacele, pe cari le-am descris mai sus, putem asemenea da pe gură un ceaiu de anison, de chimion, de mușetel; apă de var, apă făcută cu săpun (60 grame la 1 chlgr. apă); apă oțetită (7—8 linguri oțet la 1 chlgr. apă); saramură (5 linguri sare la 1 chlgr. apă); creolină cu apă (1 linguriță la 1 chlgr. apă); ½ chlgr. rachiu la 1 chlgr. apă etc. etc., la nevoie se dă chiar unsoare de porc sau unt câte 5 linguri pentru bou și o linguriță pentru oaie. În sfîrșit ori-ce doctorii se dau la boi, tot acele se pot da și la oi, însă pe sfert (numai a patra parte).

La cai boala vine tot din aceleași cauze; se arată tot prin aceleași semne, numai că burta se umflă nițel mai mult în deșertul (flămînzarea) drept; spargerea burtei cu sula sau alt instrument deci trebuie să se facă în partea dreaptă și nu în stînga, ca la boi.

Când cazul e la un oraș sau în apropiere atunci se cheamă veterinarul, care poate face mai bine operația de mai sus, precum și poate să prescrie și alte medicamente.

(Din cartea: *Cele mai principale și mai dese boale la animale și vindecarea lor prin mijloace practice*, de Dumitru Alessandrescu).

Vermi in cireșe.

Acești vermi sînt prășiți de așa numita muscă a cireșelor, care pe la sfîrșitul lui Maiu își depune oule în cireșe. Musca găurește cireșa în apropierea coadei și anume în partea de cătră soare și acolo își așează oule, din cari se formează larve (vermi). Când acestia sînt deplin formați cad la pămînt, în care se afundă cam 2½ centimetri și se prefac în nimfe (păpuși), unde rămân până în primăvară și atunci ese musca deplin formată.

Pentru pustierea acestor vermi se recomandă următoarele: 1. Cireșele se nu se culeagă prea tîrziu, ci cît se poate de timpuriu. Dacă în cireșe au fost vermi meniți pentru prăsilă pe anul viitor, cu chipul acesta ei se prăpădesc înainte de a căde la pămînt. 2. Pămîntul în jurul cireșilor se sapă afund de cu toamnă, grijind ca pătură deasupra lui să ajungă la adâncime și animalul să nu poată eși pentru a depune ouă. 3. Mai departe se recomandă a pune pe locul cît vine sub coroana cireșelor o pătură de var stîns. Varul pustiește atît vermii, cît și nimfele. Bine este și a grebla sau grăpa de repetite-ori locul de sub cireși. Prin această lucrare se dă prilej paserilor ce trăesc cu insecte și vermi a curăți pămîntul de acești dușmani ai cireșelor.

Știri economice.

Urez în Ungaria. Puțini vor ști că în Ungaria încă se seamănă și se produce urez (rișcașă, reis). În comitatul Timișului și a Torontalului mai multe sute de jugere se cultivă cu urez.

Cerința de căpetenie la creșterea urezului este ca să fie la îndemână apă multă. Pămîntul ce voim să-l sîmînăm cu urez trebuie să-l prevedem cu canale (scocuri) din care să lăsăm apă și prin care apoi să scurgem apa la vremea potrivită. Toamna și primăvara se ară pămîntul și pe la sfîrșitul lunii lui Aprilie se sloboade apa peste pămînt, care trebuie bine oblit. După sîmînat trebuie lăsat apă cam de 5 cm. de înaltă. În Iunie se plivește și apoi în Septembrie se culege — slobozindu-se înainte apă de pe pămînt. După imblătit urezul trebuie încă uscat. Producțiunea de urez aduce venituri mari și de aceea tot mai mulți moșieri seamănă urez. În anul trecut s'au produs 12-000 măji metrice de urez.

Expoziție de faină românească. Peste câteva zile se va deschide în Rotterdam expoziția de faină românească, — expoziție aranjată de ministerul de domenii al României. Delegat al ministerului la expoziție este numit domnul **Băicoianu**, fost secretar general la domenii.

Aur în Sécuime. În hotarul comunei **Csik-Szent-Domokos** s'au aflat stufe de aur. Aflătorii le-au trimis căpitănatului montanistic din **Zlatna**, spre a le examina și a-și da părerea asupra lor.

O noutate în lumea florilor. Un florar bulgar a găsit rose albastre în florăria sa. Presupunînd că felul pămîntului e cauza acestei colorii a rozelor, el a dat pămîntul spre a fi analizat și a reușit a cultiva roze albastre.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Examenele la școlile populare.

Peste câteva zile se încep examenele la școlile populare. Deci nu va fi fără interes să spunem câteva cuvinte despre ele. Că examenul este finea anului școlastic, aci se vede lămurit ce s'a făcut într'un an de zile, de aci cunoaștem de 'și-a împlinit învățatorul chemarea ori ba, de aci vedem de merită el laudă ori dojană. Deci ținerea examenului nu este lucru bagatel, cît să se poată crede ori-si-cui, ci trebuie ca mai marii să chibzuiască bine, pe cine trimit ca comisari pentru luarea examenelor. Că dacă comisarul nu este om de școală, atunci nu numai că nu știe ce să pretindă dela elevii pe care îi examinează, dar' lesne poate fi și tras pe sfoară. Că sînt învățatori, cari se folosesc de nepriceperea lui și fac examene de il pun în uimire, pe cînd, dacă el ar fi om de școală, ar rămîne cu totul nemulțumit cu progresul. În unele casuri, din această cauză, se întîmplă chiar întors. Rămîne nemulțumit cu cîte o școală al cărei bun examen 'l-a stricat el prin întrebări nesocotite, puresc nu din rea voință, ci din nepricepere pedagogică. Deci: la examene să meargă comisari numai bărbați ce sînt în clar cu ale școlii, cari știu ce au de a pretinde dela fiecare clasă, și sînt oameni nepărtinitori.

Dar' și comisarul cel mai priceput și mai nepărtinitor nu-'și poate da seamă despre rezultatul școlii unde e trimis la examen, dacă învățatorul nu 'și-a făcut scripturisticele sale destul de lămurit. Așa 'mi-s'a dat să ved în câteva rînduri unul și același cas. În școala din X. era să se țină examen. Fui invitat și eu. Am mers. Aflaiu acolo pe învățator cu elevii și elevele, apoi pe preotul și pe protopopul, ca comisar al examenului și cîteva oameni. Pe masă erau cîteva scrisori de probă de-ale elevilor, un mic conspect despre materia propusă, dar' atît de defectuos, cît n'ar fi fost capabil om pămîntean să se orienteze de pe el. Eată cum era: Conspect despre materia tractată la școala din X. în anul 18.... Religione, limba română, comput, geografie, istorie ș. a.

Și dl protopop 'l-a vîzut ani de-a rîndul tot astfel făcut, și nici-cînd nu 'i-a plesnit prin minte să spună învățatorului: Ei bine, omule, dar' ce ai propus din religione și ce din celelalte obiecte de învățămînt? Și învățatorul e de credința că-'i bine făcut și că mai bine nici că se poate, de oare-ce mai bine nu 'i-se pretinde. De aci apoi neînțelegeri. Că dl comisar ar pune vre-o întrebare, dar' ce întrebare să știe pune? Știe el de s'a propus aceea, ce el vrea să întrebă, ori ba? De întrebă, se pleacă învățatorul și-'i spune: »Mă rog, pîn' aci n'am ajuns«. Oamenii clătesc din cap.

Deci învățatorul să specifice în conspectul despre materia propusă lămurit, la fiecare obiect, ce a propus? Că atunci comisarul în cadrul celor propuse, poate pune întrebări și se poate convinge despre starea învățămîntului. Să pună

învățătorul pe masă înainte de comisarului și ziarul de peste an al prelegerilor, care ear' trebuie să fie specificat omeneste, nu cum avui nefericirea a-'l vedea la aceeași școală, unde se putea ceti:

Luni: dela 8—9 Religione.

» 9—10 Istorie.

» 10—11 Comput.

» 2—3 Cant.

» 3—4 Cetire.

Dar' nicăiri nu aflăm că ce a propus și cărui despărțemînt?

Deci în acest cas învățatorul 'și-a plătit urechea, ear' comisarul p'acea urmă. Așa, vezi bine, nu merge.

Că azi trăim alte zile. Învățătorii au salare mai bune, deci se și poate pretinde dela ei mai multă acurateță decît atunci, cînd n'aveau nici o plată și numai de frica cîtăniei se făceau dascăli. (Va urma.)

Cătră învățătorii din Bucovina.

Iubiți colegi! Unul dintre bravii noștri învățători din Bucovina, dl **Isidor Dolinski** din Vatra-Dornei, 'și-a pus carul în pietri să înființeze o bibliotecă română pentru tineret și popor. Laudabil lucru acesta, demn de toată atențiunea. Și nu e singur acest frate al nostru, care s'a apucat de această muncă demnă de bunul nume al învățătorilor noștri; sînt mai mulți învățători și preoți în Bucovina, cari înființază din răspuțeri Reuniuni și biblioteci pentru popor. Era și timpul! Că acolo, ca nicăiri doară în țerile locuite de Români, este expus elementul nostru stîrpirei, prin dubla undă ce năvălește încet, dar' sistematic și cu plan, înădușind ori-ce răsufare românească. Limba polonă și cea rusească iau dimensiuni din ce în ce mai îngrijitoare în popor, ear' limba germană ocupă saloanele inteligenței. Par'că la domnii din Bucovina se refereau și vorbele poetului Andreiu Murășanu:

»Aud vorbind de-o limbă, că-'i dulce, sună bine
Și caută să conoarde cu limbile surori;
Ved însă, că-'n saloane e lucru de rusine
A mai vorbi 'ntr'o limbă, ce-'i pentru servitori!
Și aceasta de mulți ani de zile, dela
anexarea Bucovinei la Austria. Eată
de ce plîngea bietul Eminescu pe ruinele
Sucevei, ca odinioară Ieremia, profetul,
pe ruinele Ierusalimului:

Dela Nistru pîn' la Tisa
Tot Românul plînsu-'mi-s'a,
Că nu mai poate străbate
De-atîta străinătate!

E așa. Străinismul prinde rădăcini ca măceșul și stîrpește ori-ce floare, ori-ce fruct. Trebuie deci să-'i punem stavilă. Drept, că la frații din Bucovina le-a deșteptat adormitul simț național **Pumnul**, cu prietenii și ucenicii lui: **Silvestru Andrievici-Morariu**, **Dr. I. G. Sbiara**, părintii **Berariu**, **C. Morariu**, **S. F. Marian** și mai cîteva. Dar' a ține piept cu dușmanii: Nemți, Ruși și Poloni, cari s'au năpustit asupra mosnenilor din Bucovina, nu e datoria numai a cîtorva bărbați providențiali, ci e datoria unui fiecăruia din ei.

»Bătrâni, bărbați, juni tineri din munți și din câmpii! — Toți deopotrivă

sunt amenințați a-și pierde limba și cu ea naționalitatea, și toți deopotrivă trebuie să lupte pentru încunjurarea răului. Dar' cum? *Deșteptarea*, »foaia poporului« din Bucovina, ni-o spune lămurit, în mai fiecare număr al seu. Dar' — se mă ierte frații bucovineni, atâta nu-i deajuns; nu-i deajuns a da sfat, ci trebuie dat exemplu. Să nu tot zicem: trebuie făcut așa și așa, ci să zicem odată și bine: *Să facem, acum numai decât*, nu mâne, poimâne, ci azi!

Vor zice unii, că *graba strică treaba*. Nu-i adevărat! Aci nu-i timp de pierdut. Să se adune numai decât fruntașii Bucovinei cei cu dare de mână și să facă *Deșteptarea* foaie săptămânală, cum e bună oară *Foaia Poporului*, ce o ai în mână — bunule cetitor, — ori cum e *Gazeta Transilvaniei*, nrii de Dumineca. Aceea ar fi o adevărată bibliotecă pentru popor. Apoi să escrie premii pentru cele mai bune cărți populare, să iee asupra-și edarea și să le tipărească în multe mii de exemplare, că atunci se pot da ieftine. Prin aceea pătrunde în toate părțile poporului lectura sănătoasă în limba lui, i-se desvoaltă gustul de citire și ambiția de a fi unul fiecare demn urmaș de-ai arcașului lui *Stefan-cel-Mare*.

Scurt: Trebuie făcut cărți pentru popor, cărți de înțeles religios moral, cărți conducătoare spre tot ce-i nobil bun și folositor, cărți românești și ear' românești, dar' scrise într'o limbă ușoară, ca să le priceapă.

De ce o zic aceasta? Fiindcă unii frați învățatori din Bucovina se adresează către mine cu toată încrederea, să le spun ce cărți chibzuesc eu ear' fi potrivite pentru bibliotecile populare, că uite, nu dau de un singur catalog românesc, unde să afle ei cari ar fi opurile potrivite pentru popor, pe când nemțești, polonești și rusești sunt atâtea, de pute locul de ele.

Au toată dreptatea acei frați învățatori cari se plâng de acest rău. Nu avem un unic catalog, din care să se orienteze înființatorii de biblioteci populare, ce opuri ar fi potrivite pentru ei. Ear' din cataloagele librăriilor și tipografiilor noastre — enciclopedist ar trebui să fii, ca să te poți lămurii. Că — rogu-te, cine să fi celit toate opurile ce se află anunțate în cataloage? N'ar strica, dacă s'ar afla cineva să iee asupra-și această sarcină, să compună adevărat un catalog asupra cărților demne de pus în mâna poporului.

Din parte-mi, fiind provocat să mă pronunț, și știind pozitiv că cei-ce m'au provocat cetesc *Foaia Poporului*, că înșiși mi-au spus, aci în »Foaia Poporului« imi dau modesta părere și le spun:

Pentru bibliotecile populare cunosc următoarele cărți:

a) **Poesii:** Alexandri, Coșbuc, Andreiu Murășan, V. Bolintineanu, și colecțiunile de poezii populare de E. O. Sevastos, Hodos și Trandafirii mei;

b) **Proză:** Biblioteca »Tribunei« (40 nri), Satul cu comorile de P. Petrescu, Biografia române (N. P. Petrescu), memoriile lui Ios. Șuluț, Israelie Porumbescu de Leonida Bodnărescu, Familia Sbiera de Dr. I. Sbiera, Povestile de Dr. I. G. Sbiera, Novelele de Slavici, Povestile lui I. Creangă, ale lui Ispirescu și A. Pan, apoi (să nu fie lucru cu superare dacă recomand) ale subscrisului:

Povesti ardelenesti (5 broș.) la N. Ciureu în Brașov. *Cartea poporului* — tot acolo.

Povesti populare — la »Asociațiunea transilvană pentru lit. rom.« în Sibiu. *Prietenul săteanului român* la tipografia Aurora (A. Todoran) în Gherla, *Opșaguri, Staroste, Bocete*, tot acolo.

Povestile Bănățului, de George Cătană. *Teara-noastră*, de Silvestru Moldovan. *Zarandul și Munții-Apuseni*, tot de acelaș autor. *Castelul din Carpați*, de Jules Verne.

Cam acestea le pot recomanda deocamdată pentru bibliotecile populare, rămânând că cui i-or veni în minte opuri potrivite pentru acest scop, să le recomande în *Foaia Poporului*, ca să le cunoască cei interesați. Potrivită ar fi după a mea părere pentru bibliotecile populare și scrierea mea »*Novele și schițe*«, dar' din ea a apărut numai broș. I. și celelalte 10—12 broș. nu știu când vor vedea fața tipografului, că eu bani nu am să-i dau, ear' el fără bani nu se pune la lucru. Abonenți am numai 42, deși împărții din broș. I. peste 200 exemplare, din care numai 4 mi-au venit înapoi.

Acum aud, că comitetul »Asociațiunei pentru lit. română« ar intenționa e eda scrieri bune pentru popor; ar fi și timpul să se facă odată și pentru el ceva!

Atâta deocamdată.

Releag, 1 Maiu 1899.

I. Pop Reteganul.

Educațiunea în școală și familie.

Disertațiune cetită în adunarea subdespărțământului Reuniunii învățătorilor din tractul Alba-Iuliei, ținută la 8 Octomvrie 1898 în Barabantiu, de Ioan Pampu, învățător în Alba-Iulia.

(Urmare).

Cu privire la creșterea omului, familia o putem asemăna chiar cu însăși natura, ear' școala, care în sens strict al cuvântului este învățătorul, o putem asemăna cu un grădinar pricepător. Natură e în stare să crească o plantă, dar' nu îndeajuns, căci cum am văzut, acestea rămân noduroase și spinoase; dar' și grădinarul poate tot sta cu foarfecile în mână să o curățe, căci dacă natura nu-și va întinde darurile sale îmbelșugate, lumina, nutreământul și căldura, toată truda lui rămâne zădarnică. Așa și la creșterea omului, nisuițele învățătorului, fie condus acesta de o iubire față de școală cât de adevărată, vor rămâne zădarnice și nici-odată nu va pute deda pe micuțul copil la fapte bune, cari singure numai pot duce pe om la destinațiune, când acesta va vedea în casa părintească numai fapte rele. În inima omului e înăscut simțul de-a imita și cu deosebire copilul, la care acest simț e de tot desvoltat, numai aceea face ce vede că face deaproapele seu. Acum spuneți-mi, vă rog, ce se va alege de un copil, care în casa părintească nu vede și nu aude alta decât: bătăi, sudalme, injurături ș. a.?

Dela părinți învață copilul a vorbi și tonul vorbirii părintelui va fi și tonul vorbirii copilului. Nu se poate îndestul recomanda, ca cuvintele noastre și a celor-ce se află în jurul copiilor să fie dulci, plăcute și oneste. Prin cuvinte necioplite sau chiar urite și murdare se infiltrează, sau ca să mă pricepeți toți, se varsă în crudul suflet al copiilor cel mai crâncen venin, care cu greu îl vor curăți învățătorii, când copilul devine elev de școală.

Părinții trebuie să fie foarte riguroși într'a ferii pe copii de deprinderi rele și cu atât mai virtos de nărvuri rele.

Un pedagog însemnat vorbind despre acestea zice între altele: »Nărvu-

rile rele sunt tiranii nostri, eară noi sclavii cei mai umiliți ai acestor tirani cu picioare de fer și cu mâni de oțel.

Din câte le-am zis eu până aici apare destul de bine, că creșterea din școală trebuie să-i premerge și să merge cu ea alătura creșterea din casa părintească.

Și Doamne D-zeule! să lăsăm pe alte nații în pace și să mergem la noi acasă și să vedem în cele mai multe familii românești, că oare aceasta așa se întâmplă?... Nu!

Nu numai că cei mai mulți părinți, deși însăși natura a sădit în inima lor o iubire nemărginită față de pruncii lor, nu dau creștere bună în familie, ci chiar și școala o privesc ca o sarcină grea, ca un loc unde — cum zic ei — musai, trebuie să-ți dai copilul, că dacă nu, te pedepsește.

În familie micuțul prunc, care imitează, adevărat face tot ce aude și vede că fac părinții, acolo zic, în familie aude sudalme, injurături și vede bătăi, vede furtișaguri și altele, ear' când vine vremea să merge la școală — de silă, cum zic ei — în loc să-și laude școala ca un loc unde are să învețe lucruri bune și folositoare, îi strigă de nenumărate ori: »stai strengarule, că mergi tu la școală, da-ți rupe ție dascălul urechile; stai că te duci tu la școală și te pune el dascălul pe boane de cucuruz etc., încât prin astfel de cuvinte școala îi este zugrăvită în inimă ca un loc pentru el cine știe cât de rău. Ear' alții cu toate-că s' deobligați a-și da pruncii la școală, mai bine sufer pedeapsă și tot nu și-i trimit regulat. (Va urma).

Adunare de învățatori în Copand.

Marti, a 3-a zi de Paști, s'a ținut adunarea învățătorilor gr.-cat. din despărțământul Turdei, în Copand, în localul școlii.

Punctele au fost interesante, dar' după părerea mea prea multe pentru o singură ședință.

Prezenți toți învățătorii, afară de doi: mag. insp. reg. Téglás, gata întotdeauna a da sfaturi înțelepte, apoi st. coleg I. Petricăș și E. Murășan pedagog. Dintre preoți, durere, nu pot aminti decât pe dl V. Păcăcian preot în loc și pe R. Ramonțian din Sind.

Dișii, dacă nu de altceva, ar trebui să participe pentru-că sunt directori ai acelor școli unde noi suntem învățatori.

Mult mi-a fost drag a vedea un număr frumos din fruntașii țărani, între ei și judele.

Prelegerea practică a fost ținută de *Aug. Pestean*, care a fost declarată de îndestul litoare.

A urmat disertațiunea: Foloasele educațiunei... de *A. Poruțiu*, învățător în Ceanul-deșert. O disertațiune interesantă, tractând și despre datorințele părinților în creșterea fiilor sei.

Dar' acum când mai ales era lipsă de țărani, s'au împrăstiat.

Disertația s'a declarat de bună.

Adunarea primește ideea sulevată de st. d. I. Bardoși exprimată în recercarea desp. Sibiu: ca să rugăm prea Veneratul Comisitor metropolitan, să deschidă în vara anulului curent un curs de muzică în Blaj.

Comitetul despărțământului a rămas tot cel vechiu, afară de *notar*: *I. Pestean*, președinte. *M. I. Găzdac*, *notar*: *N. Căbiș*, *notar*: *A. Poruțiu*, bibliotecar.

Ear' la toamnă adunarea se va ține în *Ceanul-deșert*. M. I. G.

Răvașul școlii.

Reuniunea învățătorilor gr-or. din tractul **Mercurei** și-a ținut adunarea generală în Mereurea, în 24 Aprilie, participând 30 învățători, dintre 32 câți membri are Reuniunea. A luat parte la adunare și protopresbiterul Mercurei, dl Ioan Droc și medicul cercual din Poiana, dl Dr. Victor Mihu. S-au cetit în adunare disertațiile »Higiena școlară«, de învățătorul Nicolau Simulescu, »Chestiunea lucrului de mână în școala populară«, de învățătorul Romul Vraciu și o prelegere practică de învățătorul Ilie Oltean. Între hotărârile luate în adunare este de interes aceea, ca consistorul să fie rugat a introduce din nou cursul lucrului de mână la secțiunea pedagogică. Seara s'a dat din partea membrilor Reuniunii Romul Vraciu, Ilie Oltean, I. Dăianu, N. Simulescu și domnișoarele învățătoare Ana Troancă și Roma Costin o producțiune teatrală-declamatorie care a reușit atât în privința morală, cât și în cea materială.

Afaceri școlare în sinoade.

În sinodul arhidieceșan și în sinoadele diecesane din Arad și Caransebeș s'au prezentat din partea consistoarelor rapoartele anuale obicinuite, despre starea școlilor române gr-or. și mersul învățământului, apoi s'au adus unele hotărâri de însemnătate pentru școale și învățători, pe care le vom face cunoscute, începând cu numărul viitor.

Posturi învățătoarești

Sunt date în concurs posturile învățătoarești din următoarele comune gr-or. ale protop. **Unguraș** (archidieceșă):

Jac, cu salariu anual de 300 florini, din cari 143 fl. dela stat, 141 fl. prin repartitiune dela popor, 16 fl. din venitul cantoral, curat și grădina de legumi.

Romita, cu salariu anual de 300 fl., din cari 202 fl. dela stat, 98 fl. dela popor, curat și grădina de legumi. Postul acesta este împreună cu cel cantoral.

Cererile se trimit oficiului prot. în Fizeș-S. Petru. Termin 30 zile.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr-or. din **Bontesti**, tractul protopresbiteral al Butenilor (comit. Arad), este scris concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor gr-cat. din despărțământul Roșiei-montane, își va ține a patra adunare generală Marți, în 23 Maiu a. c. st. n., la 9 ore a. m., în parochia Certege, cu următorul program:

1. Participare la serviciul divin.
2. Prelegere practică ținută de unul dintre învățătorii prezenți.
3. Deschiderea ședinței prin președinte.
4. Constatarea membrilor prezenți.
5. Obiecțiuni cu privire la prelegerea practică.
6. Disertațiune despre »Educațiunea fizică și morală«, de Ioan M. Munteanu, președintele Reuniunii.
7. Încasarea taxelor restante și curente.
8. Alegerea oficialilor Reuniunii pe un an.
9. Decisiune cu privire la ținerea cursului de muzică voc. și instrum. de 6 sept. în Blaj în feriele de vară.
10. Designarea persoanei ce va prelege și diserta la adunarea de toamnă.
11. Defigerea locului pentru adunarea generală viitoare.
12. Eventuale propuneri.
13. Verificarea procesului verbal.
14. Închiderea ședinței.

Bucium-Șasa, 7 Maiu 1899.

Ioan Munteanu,

președinte.

CRONICĂ.

Daruri la biserică. Din **Bozoviciu** ni-se scrie: Vrednicul nostru preot gr-or. român din **Bozoviciu**, **Nicolae Bihoiu**, constă de chemarea sa, și din iubirea ce o are pentru înfrumusețarea casei lui D-zeu căreia servește, a dăruit sfintei biserici de sfintele sărbători ale Paștilor două sfeșnice de lemn foarte frumoase cu câte 4 lumini unul, pentru sf. preot. Darul făcut este pentru noi de mare preț, fiind sfeșnicile lucrate cu multă măiestrie de însuși dăruitorul, pentru-ce îi și dorim toți viață îndelungată.

David Popisti.

— Din **Orșova** ni-se scrie: Stimata doamnă **Ecatarina Băiașu**, soția mult regretatului comerciant Mihail Băiașu, a făcut cu prilejul măritelor sărbători ale Învierii Domnului o surprindere nespuse de mare comunei noastre bisericăști, dăruind într-o pomenire neuitatului ei soț, un *baldachin* (cerime) prea frumos în preț de 750 fl., care e lucrat cu multă măiestrie, brodat fiind cu fir de aur de cătră o firmă din Viena.

Deși fapta aceasta atât de lăudată și creștinească nu e cea dintâiu făcută din partea stim. familiei Băiașu, ci e numai continuarea celorlalte fapte frumoase deja săvârșite, noi ne ținem de datorință, ca pentru acest dar atât de frumos, care va forma și în depărtatul viitor cea mai frumoasă podoabă în sfânta noastră biserică, să-i aducem și pe această cale mulțumita cea mai ferbinte, rugând pe Atotputernicul Dumnezeu, ca să-i lungească firul vieții până la adânci bătrânețe spre a pute servi prin faptele sale creștinești de pildă tuturor aceluia, cari se închină cu evlavie Învierii Domnului.

George G. Ioanovits,

Traian Hențu,

preș. com. par.

not. com. par.

Producțiune. Se dă o producțiune teatrală-declamatorie împreună cu dans, **Duminecă**, la 21 Maiu st. n., în sala ospetăriei comunale din Șeica-mare. Venitul curat este destinat pentru procurarea de cărți școlare elevilor săraci. Prețul intrării: de persoană 1 coroană, de familie 2 coroane. Începutul preș la orele 8 seara.

Programa: 1. »Dușmancele«, poezie de George Coșbuc, declamată de Sofia Ivan. 2. »Ruga dela Chisetău«, comedie populară într-un act cu cântece și joc, de Iosif Vulcan. 3. »Rugămintea din urmă«, poezie de George Coșbuc, declamată de Șofron Morariu.

Semne rele. »Rev. Oraștiei« dela 13 Maiu scrie că din mai multe părți a primit știri, că preoții încă de pe acum încep a se face slujii plecate notăreșilor și solgăbiraielor, ca să se arete vrednici de ajutorul ce-l îmbie guvernul la ameliorarea dotațiunii preoțești. »În unele comune, preoții cari până de present au avut abonată vre-o foaie românească, acum renunță la ea, de teamă, ca notarul să nu-i denunțe, că fac politică.«

Zilele acestea a fost la redacția »Rev. Or.« un țeran trimis de preotul, ca să aboneze foaia, căci el, preotul, nu o poate abona, căci atunci s'ar face de ură cu notarul.

»Am ajuns deci, — a zis bunul țeran, — ca noi țeranii să dăm preoților nostri foi spre cetire, în loc, ca dînșii să ne îndemne la aceasta. Afară de slujba ce o face preotul nostru în biserică, cu nimic nu ne mai stă în ajutor de frica notarului, care este Ungur. Nu știu unde vom ajunge, dacă așa vor merge lucrurile și pe mai departe. Notarul vrea să ne oprească și pe noi, ca să nu mai purtăm foi. Căci, zice dînșul, dacă popa vostru nu poartă foi, de ce să purtați voi, cari și așa nu puteți ajuta nimic. Și apoi dacă nu-l ascultăm, când avem vre-o afacere cu

el, atunci ne necăjește și batjocorește. Dar' pentru aceasta noi tot nu ne lăsăm de foile noastre de frica notăreșilor.

Esirea apelor. În urma ploilor dese din săptămâna trecută, în multe părți ale țerei au eșit apele, înecând rîurile și holdele, ear' unde până acum nu au eșit încă, amenință cu esundare. Astfel în comitatul **Barș** a esundat rîul **Garam**, în comitatul **Heveș** rîul **Zagyva**, în comitatul **Zólyom** rîulețele **Zlatna** și **Ociorea**. Valea **Neutrei** încă e inundată de rîul **Neutra**. În comitatul **Pojon** a bătuit săptămâna trecută mare orcan împreună cu grindină și ploii torențiale. În comitatul **Sopron** a esundat rîul **Repceze**, ear' în comitatul **Strigoniului** a esundat rîul **Garam**. În **Bihor** (Salontamare) au fost săptămâna trecută mari neguri, cari încă au stricat mult sămânțurilor.

Foc mare în Bucovina. Orașelul **Gurahomorului** a căzut pradă unui teribil foc. 200 case, între cari rezidența șefului districtual, judecătoria cercuală, oficiul de postă, școala, biserică și casa parochială au fost arse scrum.

Ajutat de vânt, focul s'a extins și asupra pădurei din apropierea orașului.

Bandă de hoți în jurul Aradului. În 11 Maiu c. noaptea opt oameni măști au pătuns în casa lui **Gavrilă Cismaș** din **Moroda** și au bătut și schinuit pe **Cismaș** și nevastă-sa, ear' după aceea au furat toate obiectele de preț, pe cari le-au aflat în casă. Nenorocii năpăstuiți abia mâne-zi dimineața au fost aflați de vecini, legați și scâlțați în sânge. Hoților nu li-s'a putut da de urmă.

Defraudări. În contra notarului **Gergely László** din **Antalfalva** introducându-se cercetare, judele de investigație **Rátz Lajos** din **Panciova** a constatat până acum defraudări în sumă de 2132 fl.

— La magistratul orașului **Comorn** încă s'au constatat defraudări până acum în sumă de 16.000 fl., dar' se șoptește că cercetarea va scoate la iveală hoții domnești de calibrul cu mult mai mare.

Cum se învață în școlile unguerești? Înaintea comisiunii de asentare din **Seghedin** stă un flăcău cât un lăstar. E mare și voinic Ungurul, nu-i vorbă. Președintele comisiunii îl întreabă, ori de știe ceti și scrie? — *Nu știu*, a fost răspunsul flăcăului. — Dar' nu este la voi școală (un cătun lângă Seghedin)? — Ba este. — Și tu n'ai umblat la școală? — Ba da. — Câți ani? — *Șapte (!)*.

Șapte ani a umblat **János** la școală și totuși nu știe ceti și scrie. Așa se învață în școlile unguerești.

150.000 fl. pentru scopuri culturale a lăsat cetățeanul **Frideric Ridely** din **Brașov**, înmormântat zilele trecute. Moștenitor al însemnatei sale averi **Ridely** a lăsat, prin testament, comunitatea bisericăască ev.-lut. din **Brașov**, carea din averea testată să înființeze un alumneu pentru creșterea copiilor săsești, cari se vor dedica vre-unei meserii sau industriei.

Întâmplare pe tren. În 11 l. c. trenul, care pleacă din **Lugoș** direct la **Vârșeș**, a avut o întârziere de 56 minute. Causa a fost, că mașinistul nefiind atent la plecarea, osiile locomotivei au rămas neoleite și între **Gaița** a plésnit o osie. Trenul s'a oprit. În vagoane mare panică: Arde trenul! Ce va fi de noi, Dumnezeuule? Peste 50 minute a sosit o altă mașină și așa trenul a putut pleca mai departe.

Casuri de moarte. Subscrișii cu inimă frântă de durere aduc la cunoștință, că prea iubitul soț, tată, soț, moș, frate, văr și cuseru, *Antoniu Moldovan*, preot gr.-cat., în 7 Maiu a. c. st. n., la 7 ore dimineața — după un morb scurt — în al 60-lea an al vieții, 35-lea al preoției și 36-lea an al fericitei sale căsătorii — provăzută cu sf. Sacramente ale muribunzilor — și-a dat blândul seu suflet Creatorului. În mormântarea s'a făcut în 9 Maiu. Fie-i țărîna ușoară și memoria etern binecuvântată! Lac, în 7 Maiu st. n. 1899. Véd. Anica Moldovan nasc. F. Negruțiu, ca soție. Paulina măr. Aurel Farkas, ca fiică și ginere. Véd. Ludovica Platon nasc. Moldovan, ca soră. Anuța și Amalia Farcaș ca nepoate. Ioan Farcaș, cuseru. Gavriil Deac, proprietar, ca unchiu. Dionisiu Deac, preot, Isidor Deac, proprietar, David Deac, preot, ca veri.

— Primum următorul anunț funebrel: Subscrișii cu inima sfâșiată de durere facem cunoscută trecerea la eternitate a neuitatului nostru soț, tată și soț *Mateiu Marciac*, proprietar, întemplat în 14 Maiu a. c. după grele suferințe, în anul al 63-lea al etății. În mormântarea rămășițelor pămîntești s'a făcut în 16 Maiu a. c. la 3 ore d. a., în cimiterul bisericei gr.-cat. din Alba-Iulia. Fie-i țărîna ușoară și memoria neuitată! Cristina Marciac nasc. Sercinski, ca soție; Dr. Ioan Marciac, avocat, Iosefina Marciac, Antonia Marciac mărît. Branga, Maria Clinca mărît. Herlea, ca fii și fiice; Procopiu Herlea, not. com., Ioan Branga, învățator, ca ginere.

Omor din gelosie. După-cum se telegrafează din *Moscova* (Rusia), nevasta bancarului milionar *Firsanov*, în acces de gelosie și-a ucis bărbatul cu trei pușcături de revolver. După sevîrșirea crimei, cocoana a fugit, nu se știe unde.

Ciuma în Franția. În Marsilia a produs mare frică sosirea unui vapor ce venia dela Constantinopol și pe bordul căruia s'au constatat *casuri de ciumă*. Autoritățile au constatat două casuri de moarte pe bordul corăbiei și afară de acestea la mulți călători s'au constatat simptome de boală. Ciuma (pestis) a fost importată de un european, care venia din Asia-mică.

O fabrică nouă în Turda. Firma Hauszman & Comp. din Cluj a cerut reprezentanței răsenești din Turda să-i dea teritoriul erarial, pe care mai nainte era magazinul de lemne al erarului, ca să edifice pe el o fabrică în care să se prelucere pentru scopurile industriei de edilitate modernă materialul de gyps aflător în regiunile orașului. Firma numită a cerut în arîndă teritoriul pe 90 de ani, începînd cu anul 1906, ceea-ce reprezentanța, în adunarea generală ținută în 10 Maiu, a încuviințat deja.

Honvedul Silvestru Mezei din *Deva* mergînd zilele trecute în casarmă cam turmentat, a strigat pe ceilalți camarazi ai lui să ese afară, căci el se impușcă. Sărînd să-l impedece în propusul seu caporalul Mihail Rereica, Mezei a dat foc și a nimerit în piept pe caporalul. După aceea a întors pușca spre sine și și-a dat și sieși un glonț în cap. Ambii au murit.

Conte ucigaș. Tribunalul din Parma a condamnat pe contele *Pompeiu Porcelli* la zece ani și cinci zile de temniță, pentru-că a împușcat pe băiatul de 14 ani Carrara, fiindcă furase niște poame din grădina contelui.

Tîrgul de țeară din Năseud, care era să se țină în 27 Maiu, după-cum ni-se scrie, s'a strămutat pe ziua de 31 Maiu st. n., precedat fiind de tîrgul de vite, care se va țină în zilele de 29 și 30 Maiu.

În comitatul Făgărașului s'a dat de urmele unei defraudări noue la prețura din *Sercaia*, unde până acum s'a descoperit că lipsește 1000 fl. din banii oficiali, defraudați de faimosul Dr. Benedek Artur, de protopretorul Wonesch, de pretorul și de cancelistul prețurei. Cercetarea e în curgere.

Reuniune de maghiarisare în Brașov. La inițiativa matriculantului *Ottlik Géza* și a profesorului *Halász* dela școalele reale, s'a înființat în Brașov o *reuniune școlară comitatensă* (»megyei iskolaegyesület») cu scop de a răspîndi limba maghiară.

Din Orlat ni-se comunică, în sfîrșit, că cercetarea disciplinară pornită contra harnicului învățator *Leon Maior*, sub pretext că prin prelegerea sa populară de astă-iarnă ar fi agitat contra statului și ordinei publice, prin decusul nr. 566 k. b. 1899 al comitetului administrativ comitatens — s'a sistat! — Era timpul suprem să înceteze această acasă absurdă. Astfel de învățători, cari pe lângă slujba obligată își mai iau și sarcina de a lumina poporul, trebuie laudați și premiați, nu șicanati.

Țarul în contra beției. Atenția tînerului autocrat este îndreptată și asupra lucrurilor mărunte, din cari speră ceva bine pentru supușii sei. Astfel între altele, pentru a desvîța poporul de prea multa beatură, a dat un ucaz prin care 25.000 de birturi sînt cassate. În locul acestora guvernul va organiza bolțițe, în cari sub controla autorităților locale se va vinde rachiu în sticlute sigilate. Țarul speră, că prin scumpirea alcoolului și prin reducerea cantității puse în vînzare va perde din putere alcoholismul, ce atît de mult e răspîndit printre poporul rusesc.

Reprezentatie teatrală în Visag. Din Visag ni-se scrie: În 7 l. c., la Dumineca Tomei, coriștii gr.-cat. de aici au dat o reprezentatie teatrală. S'a jucat: »Pălăria ciasornicarului« cu un succes admirat și destrăini. A urmat apoi joc, până în zori.

Tinerii sodali Români din Cluj vor da în 21 Maiu n. c. o *producțiune teatrală* în restaurantul alee »Lövdöle«. După reprezentațiune va urma dans. Începutul la 6 ore d. a.

Programa: »Industriașul« sau »plușul de aur«, piesă teatrală în IV. acte, din viața industriașilor de *Ioan Rodina*. Să joacă sub conducerea autorului.

Persoanele: Moș Vlădean, în etate de 70 ani: dl Ioan Rodina. Ionel, nepotul seu, de 14 ani: dl Vasiliu Pop. Dascălul Catastic: dl Eugen Nemeș. Juristul Scăpătatul: dl Vasiliu Gântă. Capuntortură croitorul: domnul I. R. Fira, consoarta sa: d-șoara Sabina F. Negruț. Ioan, ucenicul: dl V. Pop. George Calapodu, păpușar: dl Augustin F. Negruț. Sabina, preoteasa: d-șoara Aurelia Nemeș. Săftica și Elena, fetele ei: d-șoarele Claudia Stanciu și Maria Pop. Vrăbioiu, amicul lui Ioan: dl C. Tămășan. Măiestrul Vlădean (nepotul): dl Iosif David. Mai mulți tineri industriași.

Prețul bucatelor. În piața din Cluj: Grâu 1 hectolitru 7 fl. 80 cr. până la 8 fl. Secară 6 fl. până la 6 fl. 40 cr. Cucuruz 4 fl. 20 cr. până la 4 fl. 40 cr. Ovės 4 fl. 90 cr. până la 5 fl.

O vacă cu lapte 90 până la 110 fl. vițel de un an 18 până la 26 fl., vițel de sub vacă 9 fl. până la 14 fl.

În piața din Făgăraș: Grâu per hectolitru 7 fl. 80 cr. până la 8 fl. 50 cr. Secară 5 fl. până la 5 fl. 25 cr. Cucuruz 3 fl. 50 cr. până la 4 fl. Ovės 2 fl. 50 cr. până la 2 fl. 80 cr.

„Din tainele vieții“.

Am vestit cetitorilor că la tipografia noastră a eșit în tipar cu titlul de mai sus o frumoasă și bună carte de *Margareta Moldovan*. Ea cuprinde 29 de *novele și schițe*, a căror subiect e luat din lumea noastră socială, atît din viața țeranilor, cât și a inteligenței. Toate foile noastre laudă aceste *novele*. Între altele *Familia* din Orade făcînd asupra cărței o dare de seamă scrie între altele următoarele:

Volumul de curînd apărut al *d-nei Moldovan*, atît de elegant ca execuțiune tehnică, e o lectură plăcută — distractivă, încît nu-l depui până nu-l isprăvești de cetit.

Pe o întindere de 160 pagini conține 29 de schițe și nuvele (6 înădite) în o românească bună, în cari autoara își desfășură ideile când sub forma ironisării, când mai calm, până devine pe alocurea chiar sentimentală.

Sînt schițe luate din mediul social al nostru începînd dela Lelea Nastasie și badea Gligor până sus la doamna Zoe Dimitrescu, care la sfîrșitul actului al doilea se razimă tacticos de marginea logei și cu aer de superioritate își aruncă privirile peste public.

Astfel prezentându-se volumul *d-nei Moldovan*, apariția lui n'are deaț să fie cu drag salutată din partea celor-ce se interesează de mișcarea literară.

În foia numărului de azi dăm și noi din această carte o *novelă*, cu subiect din viața țerănească și totodată atragem luarea aminte a iubitorilor de cetit asupra acestei drăgălașe cărți.

Ea se poate cumpăra dela librăria noastră și dela alte librării românești. Prețul 1 fl. și 5 cr. porto.

Concurs literar.

Nr. 502/1899. Se publică concurs pentru un premiu de 30 coroane de fiecare coală de tipar (8° mic), care se va decerne celei mai bune scrieri de cuprins religios-moral întocmită pentru usul poporului, în extensiune de 4, cel mult 5 coale de tipar.

Lucrări deja tipărite în limba română nu se admit la concurs; se pot premia însă și traduceri libere din literatură străină, dacă vor fi lucrate conform trebuințelor poporului român.

Manuscrisurile se vor înainta la adresa președ. »Asociațiunei« (Sibiu, strada morei nr. 8) până la 31 Octomvrie 1899 st. n. și se vor scrie în caiete de format 4°, pe o singură față a foilor.

Decernerea premiului se va face încă în decursul anului curent prin comitetul central al »Asociațiunei«, după ascultarea raportului comisiei cenzurătoare ce va alege.

Lucrarea, ce se va premia, se va tipări pe spesele »Asociațiunei« în 2000 exemplare și va forma începutul »Bibliotecei populare a »Asociațiunei«.

Dreptul de proprietate al evenimentelor edițiunii ulterioare este al autorului.

La cas dacă între lucrările ce vor intra la concurs se vor găsi mai multe scrieri corăspunzătoare scopului avut în vedere, »Asociațiunea« își rezervă dreptul a le premia și tipări în decursul anilor viitori, tot sub condițiunile arătate.

Din ședința comitetului central al »Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută în Sibiu, la 4 Maiu 1899.

Dr. H. Pușcariu,
vicepreședinte.

Dr. E.
secretar II.

POSTA REDACȚIEI

N. V. în *Vaidei*. »Rugăciunea iobagilor« e cunoscută de toți, fiind tipărită de mai mulțori. Poesiile populare și art. școl. se va publica Multumite.

La mai mulți. Scrisorile trimise se vor publica pe rînd, de oare-ce pentru toate deodată nu avem loc.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltas. Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Calendarul săptămânii.

Zilele	Calendarul vechiu	Căhind. nou	Soarele
	Dumineca Slăbănog., gl. 3, sft. 5.	rés.	ap.
Dum.	9 Pror. Isaia	21 (+) Rosaliile	4 23 7 37
Luni	10 S. Ap Simon	22 (+) L. Ros.	4 22 7 38
Marti	11 S. Muc. Mochie	23 Desideriu	4 21 7 39
Merc.	12 P. Epifanie	24 Susana	4 20 7 40
Joi	13 S. Mța Gliheria	25 Urban	4 19 7 41
Vineri	14 S. Mart. Isidor.	26 Fil'p N.	4 18 7 42
Samb.	15 S. Păr. Pachomie	27 Lucian	4 17 7 43

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminecă, 9 Mai: Iara.
Luni, 10 Mai: Monor
Marti, 11 Mai: Budui (Mező-Bodon).
Mercuri, 12 Mai: Bachnea, Chendi-Luna, Idamare, Ighiu, Șilimeghiu.
Joi, 13 Mai: Cehul-Selagiului, Făgăraș, Hune-
doara, Ozun.
Vineri, 14 Mai: Barot, Cluj.
Sâmbătă, 15 Mai: Motișdor

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sînt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarurile noastre au apreciat în cuvinte elogiante aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.”

Comandă se pot face la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de vile, de lăptări etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

Directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”

EDITURA

„Românii rom. de agricultură din comitatul Sibului” (280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

Marca

CFJ

Garanță pentru fiecare bucată.

Marca

CFJ

Garanță pentru fiecare bucată.

Lungime de:	75	80	85	90 cm.
1 bucată	fl. —.80	—.80	1. —	1. —

Fiecare coasă cumpărată dela mine pe lângă garanță — dacă nu corespunde nu e bună întru toate) se primește înapoi, sau se schimbă cu alta, chiar și atunci când coasa a fost deja bătută și întrebuințată

Când se cumpără 10 coase deodată una se dă de cinstă pe deasupra. În un pachet de 5 chlg. se pot așeza după lungime 6-8 coase, pentru care ca porto, timbru de fracht și proviziune de rambursă (cheltuelile la postă) se plătește numai 27 cr. — pentru depărtare de zona primă și 42 cr. pentru cât de mari depărtări în toate celelalte zone.

În vreme de 10 ani eu mi-am câștigat cu coasele mele tot mai mulți clienți (cumpărători) așa că în toate părțile tot eu trimit (liferez) coase și chiar și anul acesta mulți agricultori și-au cumpărat coase dela mine.

[28] 1-5

Cute (peatră) pentru coasă:

Cute roșie chimică	fl. —.08	Cute rastrată din peatră fină de Bergamos cu marca CFJ	fl. —.40
Cute din peatră naturală neagră-vineție	fl. —.12		
Cute din marmură de Bavaria	fl. —.25		

Garanță pentru fiecare bucată.

Fiecare cute care se va împărea prea moale ori prea tare va fi schimbată cu alta — bună.

Ileu de coase forma figurei	1	2	3
	1 bucată fl. —.52	—.48	—.45
Ciocan pentru bătut coase forma figurei	4, à 250	300 grami	figurei 5, à 350 grami
	1 bucată fl. —.45	— 50	— 55

Toporiști (coade) de coase pentru bucate (modelul introdus de Iuliu Teutsch) 100 bucăți fl. 45.—

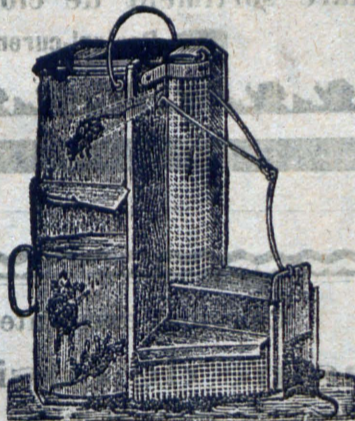
Greble de fer pentru coase de secerat, care se pot înșuruba la toporiștile simple ale coaselor 100 bucăți fl. 60.—

Proască (pușculiță) pentru Peronospora.

Toate cu sciob de plumb dela fl. 10.— în sus.

Curse (lațuri) de tot soiul pentru animale stricacioase și uricioase.

Recomand cu deosebire cursa de soareci numită a lui Bender, închipuită (desemnată) aici de-a stînga, cu care omul poate să-și curățe casa total de șoareci.

1 bucată 1 fl. 60 cr.

Cataloge ilustrate și liste de prețuri se trimit la cerere, cu deosebire despre: curse, aparate pentru măsurat și nivelat, instrumente (unelte) pentru măsurari și strungari (sculptori), ferăstriile trebuincioase la edificii (la uși, ferestri etc.) și altele,

La librăria „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu se vînd:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitelui și originalului poet

George Cosbuc,

se află de vânzare la „Tipografia”, pe lângă prețurile originale și anume:

„Balade și Idile” (editura Librăriei Sococ & Comp., 1893) fl. 1.50.

„Fire de tort”, versuri (ca continuare la „Balade și Idile”), editura Librăriei C. Sfetcu, 1896 fl. 1.25.

La comandă, care sînt a se adresa „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

DR. VUIA,
medicul
Băilor Herculane (Mehadia)
a sosit acolo la 3/15 Maiu.

[29] 1-1

A apărut la
„Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu
Cartea
Stuparilor
săteni

de
Romul Simu, învățator.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea
„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului”

Prețul 85 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol sâdnic simțit în literatura stuparilor. Broșura este scrisă pe un frunț învățator, stupar-priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce a-e trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia”,
societate pe acțiuni în Sibiu.

Cu preț redus!

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”,
societate pe acțiuni în Sibiu**Școlile din Blaj.**

Studiu istoric

de

Nicolae Brânzeu,

profesor la liceul „I. C. Brătianu” în Pitești.

Prețul redus dela 1 fl. la 50 cr.

Pentru porto postal încă 5 cr. mai mult.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:**INDREPTAR PRACTIC**

IN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preceți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 or. mai mult.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

„CONCORDIA”

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigeană. Liqueruri străine și din țeară. Țuică bătrână, sligoviță, teșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excoelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Icere moi și proaspete. Icere roșii. Rahat de „Bellavista”. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de sêu. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Mătăsurii de cusut și brodat în colori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangote și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

[2351] 18—

Cele mai excelente și recunoscute ca cele mai bune

Mașine de cosit

pentru iarbă, trifoiu și holde,

Tăvăluguri cilindrice și lucii, de oțel,

Pluguri cu 1, 2, 3 ori cu 4 feruri,

Grape diagonale și pentru livezi și muschiu,

Mașine de sêmănat „Agricola”,

Prese pentru ensilarea (indesarea) nutretului verde
(patent Blunt),

Aparate-Dörr (patentate)

pentru poame și legume,

Teascuri pentru toate scopurile, cum și pentru
vin și poame,

Prese pentru tescuire de poame și struguri,

Mașine pentru rêtizarea vițelor,

Stropitoare automate patent „Syphonia”

pentru plante și vițe de viie

fabrichează și liferează în cele mai noue construcțiuni

Fabricile ces. și reg., singure priv. pentru mașine economice, turnătorie de fer și atelier de barosuri

PH. MAYFARTH & COMP.,

în Viena, II/1, Taborstrasse.

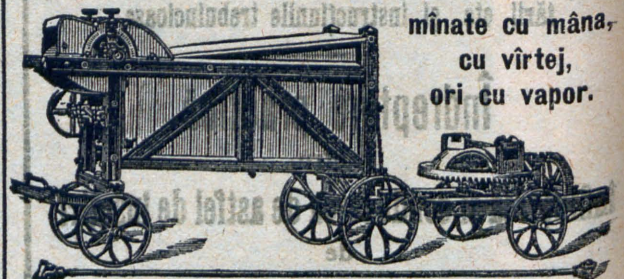
[26] 1-10

Fundată în 1872. Premiată cu peste 400 medalii de aur, argint și de bronz 750 lucrători.
la toate cele mai mari expoziții.

Cataloage de deslușire și numeroase scrisori de recunoștință gratis. — Reprezentanți și mai departe vânzători sunt doriți.

Mașine de imblătit

cu suluri patente în verigi de uns,

mîinate cu mîna,
cu vîrtej,
ori cu vapor.**Aparate de vîrtej (întors)**

pentru inhămăre de 1 până la 6 cai,

Cele mai noue mașine de vînturat,
Ciururi, sfărmitoare de păpușoiu,

Mașine pentru te cuit fên și paie,

mîinate cu mîna, stabile și portative

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.